

Budapestre vonatkozó újságcikk

339.6

Szerző: *Rácz G.*

Cím: *Szoknyás ügynökök*

Forrás:

Bp.
(Hely)

1918. IX. 8.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Szoknyás ügynökök.

Budapest, szept. 7.

A főváros nyári vendéglői között tudvalevően több olyant is találunk, a mely a drága árakon kívül néhány lugassal is kedveskedik vendégeinek. Hajdanában, az ugynevezett régi jó időkben, kisebb társaságok, — régi törzsvendégek, — vagy szerelmes fiatal párok vacsoráztak ezekben a lugasokban és ha a cigánymuzsika elhallgatott és véletlenül olyan lugas szomszédságába kerültünk, a melyekben ilyen szerelmes fiatal párok foglaltak helyet, sokszor akaratlanul is fültanúi voltunk egy-egy szerelmi vallomásnak. Kisebb társaságok — háborús törzsvendégek — fiatal párok ma is szívesen vacsoráznak ezekben a lugasokban, sőt szerelmi vallomásokban sincs hiány, de valljuk csak be őszintén, a szerelmi vallomásokról érdekesebb vallomások is hangzanak el manapság egy-egy ilyen lugasban. A minap például az egyik nyári vendéglőben véletlenül olyan lugas mellé kerültem, a melyben ilyen fiatalok tartózkodtak és a hogy a cigány elhallgatott, nyomban konstatahíttam, hogy ezuttal megint vallomás esete forog fenn, de a lugas poézisének mégis befellegzett, mert ennek a vallomásnak semmi köze sem volt a szerelmhez. A férfi tudnillik nem szerelmét, hanem árukészletét vallotta be a nőnek, a ki olyan áhitattal, azt is mondhatnám lázas érdeklődéssel hallgatta a férfi vallomását, hogy semmi kétségem sem lehetett az iránt, hogy a vallomás meghallgatásra, illetve az áru átvételre talál. Pélóráig tartó tárgyalás után meg is egyeztek és a tárgyalás menetéből kétségtelenné vált, hogy önagysága győzelmével végződött a tárgyalás, a mennyiben sikerült neki két százalékot lealkudni abból az árból, a melyet a férfi követel. Az üzlet azonban így sem lehetett rossz

üzlet, mert a mikor önagysága aláírásával is ellátsa az üzlet érvényességét, a férfi egyszerre két üveg pezsgőt hozalott és a mikor a második üvegnek is a végére jártak, olyan jó kedve kerekedett, hogy a cigányt is odaintette:

— Huzzad: *Minck is van maximális ár a világon...*

A mikor lávoztak, mindenki azt mondta a vendéglőben, hogy: nini milyen bájos fiatal nő. Igazán jó ízlése van ennek a fiatal urnak. Hogy a lugasban csakis üzleti dolgokat tárgyaltak és hogy a kereset jobban érdekelte a fiatal urat, mint önagysága két kék szeme, erről rajtam kívül csak a pincér volt kellően informálva. A pincér mondotta ugyanis nekem, hogy önagysága mint ügynöknő működik ebben a szép fővárosban és hogy működésével hervadhatlan érdemeket szerzett a tekintetben, hogy az árak valahogy le ne csusszanak abból a magasságból, a hova szíves közreműködésével fel szokták.

Önagysága és kartársnői, ezek az elegáns és kevésbé elegáns ügynöknők csodálatos leleményességet árulnak el, a mikor különböző már elfogyottak hitt készletek felkutatásáról van szó. Ma a háboru ötödik évében már több százan dolgoznak a fővárosban, pedig sokan nyugalomba is vonultak közülük. A tavalyi 1917-es esztendő ugyanis a konjunktúra szempontjából egyike volt a legkedvezőbb esztendőknél, úgy hogy sokan vagy a Balaton partján, vagy valamely osztrák fürdőhelyen, esetleg Svájcban pihenik ki a háborús üzlettel járó fáradsámat. De azért maradtak itthon is elegendő és a cikkekben, a melyeket forgalomba hoznak, a kerületekben, a melyeket működésük teréről kiválasztottak, éppen séggel nem válogatósak. Hiszen mindenhol otthonosak, mert a legtöbben három-négy évvel ezelőtt, ak-

kor kezdték a működésüket, a mikor még kevesebb férfikolléga, illetve kevesebb bevándorolt ügynök működött a fővárosban. Többen közülük nagy vagyont is szereztek és ha a szakszervezetekhez körkérdezt intéznénk, hogy mondják meg nekünk, milyen szerepük volt ezeknek a nőknek a háborús árak érvényre jutásában, a felelet kétségtelenül az lenne, hogy a tea, csokoládé, kávé, cukor, fűszer, bor, posztó, harisnya, keztyű, fehérnemű, stb. ára a hölgyek működése révén legalább is háromszáz perccenttel emelkedett.

Mi sem természetesebb tehát annál, minthogy ezek a hölgyek, a kik olyan lelkes hívei a láncról elnevezett kereskedelemnek, gyakran láthatók a rendőrség és a törvénytörő folyosóin is. Egy-egy szigorúbb ítélletnek azonban csak rövidebb ideig van hatása, mert nem is szólva arról, hogy hosszú időbe kerül, a míg egy-egy ügy tárgyalásra kerül, a haszon, a mely egy-egy üzletnél kínálkozik, olyan csábító, hogy megfellebbeznek arról, hogy az alkotmány-utcai helyiségek koránt sem olyan kellemségek, mint a nyári vendéglők lugasai... A kereskedők szerint, különösen a VI. kerületben működnek sok ilyen ügynöknő és mint Kaveggia Béla rendőrtanácsos, a VI. kerületi kapitányság vezetője mondotta nekem, ma már a női ügynök is éppen olyan vakmerően követi el az árdragítást, csempészést, mint bármelyik férfi kartársa.

— Legnagyobb részük — mondotta a tanácsos ur, — nem is foglalkozik kis dolgokkal és rendszerint nagyszabású üzletet kötnek. Sok ügynöknőnek a működése a törvény és rendelet korlátain belül marad ugyan, — örvend, ha megkeresi a maga pár száz vagy pár ezer koronáját, mert csak a tisztességes üzleti keresetre pályázik, — de a többség nem éri be ezzel. Ezek intenzíven működnek az ár-

drágítás és a lánckereskedelem tiltott ösvényein, sőt van közöttük egy pár igazán nagy kaliberű szélhámosnő, notorius csalónő is. Ezeknek kicsi az árdrágítás kihágása, inkább az árdrágítás *vétségét* szokták elkövetni, pedig a női ügynököket sokkal nehezebb az árdrágításon rajtacsipni, mint kevésbé óvatos férfi kartársát. A legelőbbnél 10.000 koronán felül kezdődik az üzlet, különben nem is érdemes vele foglalkozni. A rendőrség tehát állandóan figyelte és ellenőrizte őket, de csak *a legügyesebb detektívek tudnak eszükön és ravaszágukon járni...*

A női ügynökök ellenőrzése valóban a legnehezebb feladatok közé tartozik. Két nappal ezelőtt magam voltam tanuja az egyik kávéházban, hogy két ilyen ügynöknő és két férfi, két cikk-görög-dinnye társaságában, vidáman tárgyaltak egy nagy-szabású üzletről. Már-már lebonyolításra került a dolog, a mikor egyszerre csak minden átmenet nélkül egy új szindarabról kezdtek csevegni. Mint megtudtam, detektív lépett be a kávéházba, a kité ő nagyságúak bizonyára ismertek — látásból. A kávéházban különben már nem is érzik magukat teljes biztonságban és a mióta ismét járnak a bérautók, autók póttűgése mellett is több ilyen árdrágítói üzletet bonyolítanak le napenként a női ügynökök. A korzón is mindennapos dolog, hogy női ügynökök közvetli-

tásával cserélnek gazdát nem létező készletek, egy ismerősöm pedig éppen ma referált arról, hogy tegnap este egyik színházban, a földszint harmadik sorában, a második fölvonás után írtak alá egy adásvételi szerződést, a melynek a föltételeit az egyik fél, egy csinos női ügynök, az alatt az idő alatt fogadta el, a míg a darab hőse, egy négyezer koronás fixfizetéssel rendelkező fiatalember bevaltozta a hősnőnek, egy hadimilliomos leányának, — *hogy nem tud élni nélküle*. A közönség, a mely egyáltalában nem kételkedett a hős szavainak őszinteségében, nem is sejtette, hogy a vallomás alatt megint tíz százalékkal szűkölt fel a hajtűnek az ára...

Ilyen körülmények között igazán nem csoda, hogy csak a legügyesebb detektívek tudnak a női ügynökök ravaszágán és eszén járni. Tudtommal azonban van elég ügyes embere a rendőrségnek s bár ezek ugyancsak el vannak látva munkával, mégis mulhatatlanul szükséges, hogy a jövőben még inkább ellenőrizzék a női ügynökök üzleti dolgait. Azoknak a működése ellen, a kik *szolid alap*on csupán tisztességes kenyérkeresetért akarnak jutni, természetesen nehezen lehetne kifogást tenni, azoknak a garázdálkodását azonban, a kik a háborút és az árulmányt mások kiuzsorázására használják ki, hogy ők maguk fényűző életet folytathassanak, ezeknek a garázdálkodását végre lehetetlenné kell tenni. Működésük ugyanis nemcsak azért veszedeelmes, mert *a napnak minden órájában drágítanak*, hanem abból az okból is, mert sokan közülük olyan keresethez jutottak, hogy mind nagyobb azoknak a száma, a kik követni akarják — példájukat. A legnagyobb szigorúság is megokolt tehát velük szemben, mert hiszen már ma élénken foglalkoztatja őket, hogy *néhány nap múlva a téli időszámításnál egy órával később kezdhetik a drágítást*...

RÁCZ GÉZA.